

'ตัวการ์ตูน-ตัวตลกหน้าร้าน' ได้รับการคุ้มครอง

ร าย วั น

เมื่อกระแสการค้าเสรีได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ะไรๆ ที่เคยใช้บังคับในประเทศหรือภูมิภาคหนึ่งและเนือนโซที่ไ้ใช้บังคับเฉพาะกับผู้ประกอบกรในประเทศก็ต้งมีการปรับปรุงและแก้ไขให้สอดคล้องกับกติกาสากลระหว่างประเทศให้มากขึ้น เพราะหากไม่ดำเนินการเช่นนั้น ไทยก็อาจจะถูกมองว่าเป็นเกาะดำในหมู่เกาะขาวก็เป็นได้ และในที่สุดก็อาจจะส่งผลให้เกิดการกีดกันทางการค้าตามมาก็คือเป็นการหมกมุ่นอีกก็ได้

ไทยในฐานะที่เป็นประเทศหนึ่งในสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ก็ต้งมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ WTO กำหนด โดยต้งมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในประเทศที่ยังล้าสมัยหรือไม่ทันสมัยให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะ ด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่กำลังจะก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งไทยจะต้งปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องและหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตามพันธกรณี WTO ภายใต้ความตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPs) ได้กำหนดไว้ว่าประเทศสมาชิกจะต้งแก้ไขปรับปรุงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับความตกลง TRIPs เพื่อให้ทุกประเทศมีมาตรฐานทางกฎหมายอย่างเดียวกัน

โดยในครั้งนี้จะกล่าวถึงการแก้ไขกฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทยที่ได้มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี 2534 ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ภาวะเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมได้มีการขยายตัวและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

สำหรับกฎหมายที่กำลังยกร่างขึ้นมาใหม่นี้ มีชื่อ ว่า พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.... มีสาระสำคัญที่ได้เพิ่มเติมเข้าไปในกฎหมายฉบับเดิม เช่น เพิ่มความคุ้มครองให้แก่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะเป็นกลุ่มของสีและรูปร่าง รูปทรงของวัตถุ ซึ่งเครื่องหมายเหล่านี้ในปัจจุบันได้มีการใช้อย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ยกตัวอย่างเช่น รูปการ์ตูน ตัวตลกตั้งอยู่หน้าร้านแม็คโดนัลด์เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ของร้าน หรือเครื่องหมายรูปดาวสามแฉกในวงกลมของรถเบนซ์ที่ติดอยู่หน้ารถ เป็นต้น

เนื่องจากเครื่องหมายการค้าเหล่านี้ที่ผ่านมามกฎหมายยังให้การคุ้มครองไปไม่ถึงและเมื่อมีการกระทำผิดโดยการละเมิด ซึ่งผู้ที่เป็นเจ้าของสิทธิมักจะร้องเรียนและเอาผิดกับผู้ละเมิดได้ลำบาก เพราะกฎหมายฉบับเดิมมีช่องโหว่ตรงจุดนี้ และเมื่อมีการปิดช่องโหว่นี้ได้แล้ว ต่อไปการค้าและการเอาผิดจะทำได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ ในกฎหมายใหม่ยังได้มีการเพิ่มเติมหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)

ในเรื่องการนับวันยื่นคำขอจดทะเบียนย้อนหลังแก่ภาคีสมาชิกหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า ซึ่งไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยกำหนดว่าผู้ยื่นขอจดทะเบียนในประเทศภาคีสมาชิก ซึ่งได้ขอจดทะเบียนในต่างประเทศเป็นครั้งแรก แล้วต่อมาได้เอาเครื่องหมายนั้นมายื่นจดทะเบียนในไทยภายใน 6 เดือน ผู้ยื่นขอจดทะเบียนนั้นเมื่อสิทธิจะขอให้นับวันยื่นคำขอย้อนหลังไปโดยให้ถือเอาวันยื่นคำขอในต่างประเทศนั้นเป็นวันยื่นคำขอในไทย ซึ่งหลักปฏิบัตินี้ประเทศภาคีสมาชิกจะต้งให้สิทธิกับคนไทยด้วย

ถือเป็นการตัดปัญหาการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมกับประเทศสมาชิก ขณะเดียวกันประเทศสมาชิกก็ต้งปฏิบัติอย่างเดียวกันนี้กับไทย ไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในกรณีแก้ไขกฎหมายยังได้มีการอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนอีก คือ ได้มีการยกเลิกขั้นตอนการเก็บค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณา ซึ่งจะทำให้การจดทะเบียนรวดเร็วขึ้น อีกทั้งลดภาระของผู้ยื่นขอจดทะเบียนเนื่องจากที่ปรึกษา การเก็บค่าธรรมเนียมจะเก็บอยู่ 3 ขั้นตอน คือ เก็บเมื่อยื่นคำขอจดทะเบียน เก็บเมื่อประกาศโฆษณา และเก็บเมื่อจะรับจดทะเบียน เมื่อตัดสินใจดำเนินการเก็บค่าธรรมเนียมประกาศโฆษณาแล้ว จะสามารถทำให้การจดทะเบียนทำได้รวดเร็วขึ้นอีกประมาณ 15 วัน หรือมากกว่านั้น

กฎหมายฉบับนี้ ไม่เพียงแต่ปรับปรุงส่วนอื่นๆ ให้มีความเป็นสากลมากขึ้นเท่านั้น ยังได้มีการปรับปรุงองค์คณะของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และให้อำนาจคณะกรรมการดังกล่าวสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ซึ่งในปัจจุบันมีเรื่องค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก

รวมทั้งได้เพิ่มบทบัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามการปลอมแปลงหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นด้วย

ก็คงจะเชื่อได้ว่าเมื่อกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้ว ที่เห็นได้ชัดๆ เลยก็ทำให้ระดับมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในส่วนของเครื่องหมายการค้าของไทยมีความเป็นมาตรฐานสากลยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันในด้านการปราบปรามการละเมิด ก็จะทำให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นกัน

แต่ก็ต้องอดใจรออีกนิด เพราะได้ข่าวดีมาว่าขณะนี้กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 เพื่อให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญานั้นได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และกำลังอยู่ในขั้นตอนการค้าดำเนินการเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายอยู่

และ...คงอีกไม่นานบรรดาตัวการ์ตูน ตัวตลกหน้าร้านคงจะได้รับการคุ้มครองและเอาใจไปเป็นอย่างดี ■